

Basis Natuurtoets

Titel: Veldekster

Opdrachtgever: Gemeente Apeldoorn

Versie: 23 augustus 2016

Uitgevoerd door: Gemeente Apeldoorn

Toelichting Basis Natuurtoets (quickscan)

1. Doel Basis Natuurtoets

Het doel van de Basis Natuurtoets is om vast te stellen of in te schatten of er in een gebied waar zich (ruimtelijke) ingrepen of plannen zullen voordoen sprake is van beschermde gebieden, beschermde planten of diersoorten, en wat het (mogelijke) effect van de voorgenomen plannen of handelingen daarop is.

Daarbij wordt in ieder geval getoetst op:

- de Natuurbeschermingswet
- de Flora- en Faunawet

Facultatief wordt ook getoetst op:

- de Ecologische Hoofdstructuur
- de Groene Mal
- de APV/bijzondere bomen
- de natuur- en boscompensatie (vlgs provinciale richtlijn)

Met betrekking tot de Natuurbeschermingswet wordt nagegaan of het plan of de handeling:

- binnen het beschermde Natura-gebied valt
- buiten het beschermde Natura-gebied valt maar er wel mogelijk invloed op heeft
- er sprake is van beschermde habitattypen en/of soorten
- of er mogelijk sprake is van aantasting van de genoemde soorten of habitattypen en in het algemeen van de gebiedskenmerken
- of er een noodzaak is voor nader onderzoek
- of er een noodzaak is voor een vergunning i.k.v. de natuurbeschermingswet

Met betrekking tot de Flora en faunawet wordt nagegaan of er bij het plan of de handeling:

- beschermde soorten voorkomen, in het bijzonder de zwaarder beschermde soorten
- of er mogelijk sprake is van invloed is van plan/handeling op het voorkomen ervan
- of er een noodzaak is voor nader onderzoek
- of er een noodzaak is voor een ontheffing i.k.v. de flora- en faunawet

2. Wat zegt een Basis Natuurtoets

Een Basis Natuurtoets is een eerste onderzoek naar bovengenoemde (beschermde) groene waarden.

In diverse gevallen is een Basis Natuurtoets afdoende; als kan worden geconcludeerd dat er geen beschermde soorten of waarden zijn aangetroffen en, gezien aard of situering van het gebied, het gebied ook niet geschikt is voor beschermde soorten.

In andere gevallen is een Basis Natuurtoets eveneens afdoende als beschermde soorten daadwerkelijk zijn aangetroffen en het duidelijk is wat de invloed van het plan daarop is. In dat geval zijn conclusies te trekken omtrent (al dan niet) de noodzaak van nader onderzoek en/of de aanvraag van vergunningen of ontheffingen.

In diverse gevallen is een Basis Natuurtoets niet afdoende; dan is –gezien onderzoeksperiode van de Basis Natuurtoets- niet met zekerheid te zeggen of beschermde soorten voorkomen. Soms is ook niet duidelijk wat de invloed is van de voorgenomen plannen of handelingen. En soms zijn de voorgenomen plannen of handelingen zelf nog onvoldoende duidelijk. In dergelijke gevallen is nader onderzoek vereist.

Verder geeft een Basis Natuurtoets aan of er (mogelijke) consequenties zijn die voortvloeien uit de aanduiding als Ecologische Hoofdstructuur (EHS), Groene Mal, het kappen van bomen, etc.

3. Mogelijke conclusies Basis Natuurtoets

Er zijn op grond van de Basis Natuurtoets een aantal conclusies mogelijk:

(A) Plan of handeling in strijd met beschermde gebieden/soorten: geen ADC

- bij aantasting van beschermd gebied of zwaarder beschermde soorten
- er zijn géén zwaarwegende maatschappelijke belangen van plan of handeling en/of
- er zijn wél mogelijke alternatieven voor het plan of de handeling kunnen zijn
- dan vrijwel zeker geen mogelijkheid voor ontheffing of vergunning
- dan afzien van plan of handeling

(B) Plan of handeling in strijd met beschermde gebieden/soorten; wel ADC

- bij aantasting van beschermd gebied of zwaarder beschermde soorten
- er zijn wél zwaarwegende maatschappelijke belangen van plan of handeling én
- er zijn géén mogelijke alternatieven voor het plan of de handeling
- dan in principe nader onderzoek via passende beoordeling of zware toetsing

(C) Wel nader onderzoek nodig; noodzaak vergunning/ontheffing nog onduidelijk

- omdat niet duidelijk is geworden of beschermde soorten aanwezig zijn
- omdat onvoldoende duidelijk is wat het effect van plan of handeling is
- omdat onvoldoende duidelijk is wat het plan of de handeling inhoudt
- nader onderzoek geeft uitsluitsel over noodzaak voor ontheffingen of vergunningen

(D) Geen nader onderzoek nodig: wel noodzaak vergunning/ontheffing duidelijk

- het is duidelijk om welke soorten het gaat
- het is duidelijk of er een ontheffing of vergunning nodig is
- evt zijn nadere voorwaarden beschreven of aangegeven

(E) Geen nader onderzoek; geen noodzaak/vergunning/ontheffing

- het is duidelijk dat er geen beschermde gebieden of soorten in het geding (kunnen) zijn
- en/of het plan of de handeling hebben geen invloed op dergelijke soorten
- een vergunning of een ontheffing is niet nodig
- evt gelden wel algemene voorwaarden mbt zorgplicht en/of het uitvoeren van handelingen buiten het broedseizoen

4. Methodiek Basis Natuurtoets

De Basis Natuurtoets verloopt via een aantal checklisten. Daarbij is aangegeven of er veldbezoeken zijn afgelegd, door wie en wanneer. Bij de invulling van de checklist wordt tevens gebruikt gemaakt van de algemene kennis van gebied en voorkomen van soorten van de betreffende gemeentelijke ecologen. Wanneer op grond van veldbezoeken en aanwezige kennis onvoldoende duidelijkheid bestaat over het mogelijk voorkomen van soorten wordt altijd nader onderzoek aanbevolen (zie boven).

Bij de Basis Natuurtoets gelden de volgende checklisten:

- Algemene checklist op criteria genoemd onder 1. incl. conclusies
- Bijlage 1 checklist op zwaarder beschermde soorten
- Bijlage 2 checklist op onderzoeksmethode

Met behulp van deze checklisten is na te gaan op welke wijze het basis-onderzoek is verricht.

Algemene checklist:

Basisnatuurtoets:

Titel: Veldekster

Datum verslaglegging: 28 juni 2016 en aanvulling op 23 augustus

Kaart ligging projectgebied

Beschrijving activiteiten/ingreep/werkzaamheden/project:

Bestemmingsplan met aanwijzing van bouwkavels.

Beknopte omschrijving algemene groene kenmerken en waarden:

Het plangebied ligt in Ugchelen niet ver van Natura2000-gebied De Veluwe en kent een groen karakter. Hieronder worden de verschillende deelgebieden beschreven.

Ugchelsegrensweg

Een deel van het plangebied lijkt te vallen binnen of is gelegen tegen een bosrand. Deze is opgebouwd uit tot ruim twintig meter hoge zomereiken en enkele berken. De zoom- en mantelzone is opgebouwd uit flinke Amerikaanse vogelkersen en bosbraam. Verspreid ook andere kleine bomen als lijsterbes, hazelaar en vuilboom. In het bos groeit klimop op de bodem en langs de boomstammen. Dauwbraam en echt wilgenroosje vormen een onderdeel van de ondergroei. Een onverhard wandelpaadje loopt nu langs deze bosstrook.

De rest van het plangebied kent een lage begroeiing. Voor een groot deel grazig met algemene soorten als gestreepte witbol, kroppaar, kweek en gewoon timoteegrass en kruiden als grote ratelaar, grasmuur, gewoon biggenkruid, ridder- en bermzuring. Een deel van het terrein is flink afgegraven, vele decimeters onder maaiveld. Dit deel kent plekken met nog open zand en een pioniersvegetatie van mossen (o.a. gewoon haarmos) en andere voor schrale, zandige biotopen kenmerkende soorten zoals zandblauwtje, vogelpootje, hazenpootje, schapenzuring en St. Janskruid. Op de rand groeien intussen vrij grote struikjes struikheide. Verder overal opschietende zaailingen van berken en dennen (de laatste worden blijkbaar bestreden). Van de sprinkhaanfauna werden grote groene sabelsprinkhaan, wekkertje, knosprietje en kalkdoorntje gezien. Zoemertje is daar vorig jaar gezien (eigen waarneming). Tevens werd een julikever gezien. In het terrein zijn veel mierennesten gevonden. Deze kunnen van belang zijn voor het in stand houden van de groene specht binnen dit deel van Apeldoorn. Er vlogen twee appelvinken over het terrein. Het belang van het voormalige campingterrein voor deze soort werd reeds in 2003 aangegeven (bureau Schenkeveld). In de hellende strook met struikheide kunnen levendbarende hagedissen verwacht worden. Deze waren op korte afstand (enkele honderden meters) aanwezig in een open strook in het bos achter het Wegenerterrein (Visie Eendrachtsprengh, 2007).

Enkele honderden meters ten noorden van het plangebied, aan de overzijde van de weg, is aanwezigheid van dassen bij de gemeente bekend. Op de bouwlocatie zijn ten tijde

van het veldbezoek geen sporen van dassen aangetroffen. In augustus werd kennis genomen van een waarneming van een overstekende das door een bewoner op punt 192.039/466.956. De verwachting is dat delen van de Veldekster, met name de strook langs de Europaweg, in ieder geval incidenteel onderdeel uitmaken van het uitgebreide areaal aan foerageergebied. Ter plaatse van de Ugchelsegrensweg kent het perceel waar gebouwd gaat worden vanwege afgraving tot op het gele zand een zeer schrale vegetatie en is daardoor geen sprake van foerageermogelijkheden. Door de realisatie van woningen neemt de ruimte voor een oversteek van dassen ter plaatse af, maar op de plaats waar de overstekende das werd gezien, ten westen van het deel met de bouwplannen, blijft oversteken zeer wel mogelijk. De functionaliteit van de dassenburcht wordt door het mogelijk maken van woningbouw niet beperkt. Mogelijk dient het fietspad door het terrein iets verlegd te worden. Hiervoor zijn geen beperkingen vanuit wettelijke regelgeving aan te geven.

Molenterrein

De exacte beoogde bouwlocatie is niet geheel duidelijk. Er is een boomgroepje aanwezig bestaande uit een zomereik en een plataan waarachter een greppel ligt met daarachter jongere bomen als hazelaar, Amerikaanse vogelkers en rode beuk. Ten westen hiervan, de mogelijke bouwlocatie, is grazig (o.a. rood zwenkgras en gestreepte witbol) met kruiden: St. Janskruid, margriet, echte koekoeksbloem, grasmuur, gewone rolklaver, gewone brunel, schapenzuring, gewone engelwortel, echt wilgenroosje, grote ratelaar. Bovendien groeit er dicht bij de spreng een groepje van acht rietorchissen. Deze zijn beschermd. Nabij de spreng groeit verder grote wederik, heelblaadjes en blaassilene. Het oude gebouw erachter is in slechte staat en kan meerdere beschermde diersoorten herbergen (vogels en zoogdieren). Mogelijk bezoeken dassen uit het bos van Norel dit gebied om te foerageren. De geringe oppervlakteafname van dit gebied door realisatie van de bouwplannen brengt geen significante afname van de functionaliteit van de burcht met zich mee.

De Oude Klarenbeek (oostelijk deel)

Dit perceel is vrijwel ontoegankelijk vanwege de vegetatie. Er staan oude douglassparren (ca. 60 cm doorsnee), zomereiken (doorsnee ca. 30 cm) en diverse kleinere/jongere bomen (gewone es, zomereik, Robinia, hazelaar, plataan, zwarte els, ruwe berk. Het heeft het karakter van een bosstrook. De ruimte tussen de bomen is vol gegroeid met bosbraam. Op enkele nog enigszins open plekjes overheerst een grazige vegetatie met ook soorten als vingerhoedskruid en brem. Langs het fietspad is een dichte strook jonge, enkele meters hoge, beuken aanwezig. Vele broedvogels worden verwacht. Er was een grote bonte specht aanwezig.

De Oude Klarenbeek (westelijk deel)

Het naar de weg gelegen deel kent nauwelijks bomen van formaat, maar wel jong bos (zomereik, grove den, ruwe berk, schietwilg, beuk) met bosbraam. Op kleine meer open plekjes groeit brem, dagkoekoeksbloem, vingerhoedskruid, brem e.d. Erachter begint een deel met veel en grote bomen. Op de overgang staan grote rode beuken. De vraag is of de bouwvlakken het voortbestaan van deze reuzenbeuken in de weg staat. Aan vogels werden merel, zanglijster, vink, zwartkop en roodborst waargenomen. Een van de kavels is reeds bebouwd en toont hoe in de praktijk met het bos wordt omgegaan. Er staan als restant van het bos in de tuin strak in het gazon naast een zomereik nog enkele grote douglassparren die hoog opgekroond zijn. Verder is er nauwelijks natuurlijke begroeiing over. Ook is er een boomhut gebouwd. Het op de duur aantasten of verdwijnen van het bestaande groen op de uit te geven percelen en daarmee het boskarakter aldaar valt te voorzien.

	JA/NEE/EVT
Raadpleging bronnen:	

<ul style="list-style-type: none"> • raadpleging database NDFF • raadpleging rapportages • overige bronnen 	JA
Terreinbezoek: <ul style="list-style-type: none"> • bezocht door: • datum/data: • beschrijving weersomstandigheden: 	JOHN MULDER 21 JUNI 2016 18 GRADEN, EVEN MOTREGEN
RESULTATEN	
Vogelrichtlijn/Habitatrichtlijngebied	
(1) Ligt plangebied binnen richtlijngebied ?	nee
(2) Ligt plangebied binnen invloedssfeer richtlijngebied?	ja
(3) Is er kans op significante effecten	nee
(4) Is aanvullend onderzoek nodig mbt NB-wet Licht (verstoringstoets) of zwaar (passend onderzoek).	Nee
Flora- en Faunawet	
(5) Komen beschermde soorten voor vlgs. Tabel 1 (ontheffingsvrij)	Ja
(5a) Is er kans op voorkomen beschermde soorten Tabel 1 (leefgebied)	ja
(6) Komen beschermde soorten voor vlgs. Tabel 2 (gedragscode)	Ja, rietorchis
(6b) Is er kans op voorkomen beschermde soorten Tabel 2 (leefgebied)	Ja, levendbarende hagedis
(7) Komen beschermde soorten voor vlgs. Tabel 3 (altijd ontheffing)	vogels
(7b) Is er kans op voorkomen beschermde soorten Tabel 3 (leefgebied)	nee
(8) Komen Rode Lijstsoorten voor	nee
(8a) Is er kans op voorkomen Rode lijstsoorten (leefgebied)	nee
(9) Is aanvullend onderzoek nodig mbt FF-wet Licht (lichte toets) of zwaar (uitgebreide toets)	nee
Provinciale natuur/boscompensatie (facultatief)	
(10) Is bos/natuur volgens prov richtl natuur/boscompensatie in geding?	ja
(11) Is bos/natuurcompensatie ter plekke mogelijk?	nee
APV/Bomenplan/Boswet (facultatief)	
(12) Moeten bomen worden gekapt	ja
(13) Komen er beschermenswaardige/bijzondere bomen voor	nee
(14) Is kapvergunning nodig	ja
Groene Mal (facultatief)	
(15) Ligt plangebied binnen Groene Mal	ja
(16) Heeft plan effect op functioneren Groene Mal	nee

Conclusies	
(17) is Aanvullend onderzoek nodig	Ja, levendbarende hagedis
(18) is Ontheffing nodig (FF-wet) of Vergunning (NB-wet): welke soorten/waarden	Rietorchis, misschien levendbarende hagedis
(19) dient rekening gehouden te worden met kwetsbare perioden bij uitvoering? Zie verder Natuurkalender (Handboek)	Ja, broedvogels
(20) is zorgplan of ecologisch werkprotocol gewenst	
(21) Welke aanbevelingen m.b.t. mitigatie/compensatie (indien geen aanvullend onderzoek of zorgplan)	
(22) Uitspraak haalbaarheid : A, B, C, D of E Zie toelichting onderdeel 3	C
<p>Conclusies, adviezen en aandachtspunten</p> <p>Met het vaststellen van het bestemmingsplan zullen meerdere natuurwaarden, zoals planten en dieren verdwijnen. De meeste hiervan kennen echter geen bescherming op wettelijke basis. Nabij het te bestemmen bouwvlak op het molenterrein groeien rietorchissen. Op het afgegraven deel langs de Ugchelsegrensweg kunnen levendbarende hagedissen voorkomen. Dit laatste zou nader onderzocht dienen te worden. Beide soorten staan in tabel 2 van de AMvB en kennen een vrij strikte bescherming binnen de Flora- en faunawet. Indien gewerkt wordt conform een erkende gedragscode is geen ontheffing nodig. Als maatregel kan gedacht worden aan een verplaatsing van de soorten tot buiten de gevarezone (ontheffingsplichtig of gedragscode nodig). Met ingang van 1 januari 2017 gaat de nieuwe Wet Natuurbescherming in en is de beschermde status van deze soorten onzeker.</p> <p>De kavels langs de De Oude Klarenbeek hebben het karakter van bos, dat door de uitgifte aangetast zal worden. Hierdoor komt compensatie of financiële afkoop daarvoor in aanmerking.</p>	

Bijlage 1a
Zwaarder beschermde soorten (Gemeente Apeldoorn)
(exclusief vogels)

Soort		Flora- en faunawet		Status voorkomen		
Nederlandse naam	Latijnse naam	Tabel 2	Tabel 3	Vaste vbl.	Foerag.geb.	Biotoop ongeschikt/buiten areaal/ontoegankelijk
Zoogdieren						
Boommarter	Martes martes		*		√	
Damhert	Dama dama	*				√
Das	Meles meles		*			√
Edelhert	Cervus elaphus	*				√
Eekhoorn	Sciurus vulgaris	*			√	
Waterspitsmuis	Neomys fodiens		*			√
Wild zwijn	Sus scrofa	*				√
<i>Vleermuizen</i>						
Baardvleermuis	Myotis mystacinus		*		√	
Franjestaart	Myotis nattereri		*		√	
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus		*		√	
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus		*		√	
Laatvlieger	Eptesicus serotinus		*		√	
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii		*		√	
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula		*		√	
Vale vleermuis	Myotis myotis		*			√
Watervleermuis	Myotis daubentonii		*		√	
Amfibieën						
Heikikker	Rana arvalis		*			√
Kamsalamander	Triturus cristatus		*			√
Poelkikker	Rana lessonae		*			√
Rugstreeppad	Bufo calamita		*			√
Reptielen						
Adder	Vipera berus		*			√
Gladde slang	Coronella austriacus		*			√
Hazelworm	Anguis fragilis		*			√
Levendbarende hagedis	Lacerta vivipara	*			√	
Ringslang	Natrix natrix		*			√
Zandhagedis	Lacerta agilis		*			√
Vissen						
Beekprik	Lampetra planeri		*			√
Bermpje	Noemacheilus barbatulus	*				√
Kleine modderkruiper	Cobitis taenia	*				√
Rivierdonderpad	Cottus gobio	*				√
Insecten						
Vliegend hert	Lucanus cervus	*				√
Heideblauwtje	Plebejus argus		*			√
Flora						

Beenbreek	Narthecium ossifragum	*				
Drijvende waterweegbree	Luronium natans		*			
Gevlekte orchis	Dactylorhiza maculata	*				
Jeneverbes	Juniperus communis	*				
Kleine zonnedaauw	Drosera intermedia	*				
Klokjesgentiaan	Gentiana pneumonanthe	*				
Parnassia	Parnassia palustris	*				
Rietorchis	Dactylorhiza praetermissa	*				
Ronde zonnedaauw	Drosera rotundifolia	*				
Spaanse ruiter	Cirsium dissectum	*				
Steenbreekvaren	Asplenium trichomanes	*				
Waterdrieblad	Menyanthes trifoliata	*				
Wilde gagel	Myrica gale	*				

Status voorkomen aanvinken: v; bij twijfel: ? invullen

Bijlage 2 Veldformulier Quick Scan

Quick Scan plangebied:	Onderzoeker:	John Mulder		
Datum: 21 juni 2016	Begintijd:	12.20		
Foto's gemaakt: ja	Eindtijd:	14.00		
Gesproken met omwonenden/beheerder: nee				
Beschrijving plangebied	ja	nee	deels	nvt
beschrijving relatie plangebied met omgeving gemaakt?	√			
beschrijving openheid terrein, verstoring gemaakt? mogelijkheden weidevogels, watervogels, wintervogels?	√			
beschrijving verschillende vegetaties gemaakt? samenstelling, structuur, voedselrijkdom	√			
beschrijving vleermuislandschapselementen gemaakt? aanwezigheid (doorlopende) lanen, vaarten, dijken, bosschages	√			
beschrijving bos gemaakt? ouderdom, soorten, structuur mogelijkheden holbewoners	√			
beschrijving watertype gemaakt? sloot, ven, breedte, kwel, bodemtype tijdelijkheid enz.				√
beschrijving schuurtjes/gebouwtjes gemaakt? ouderdom, opbouw, tbv soorten mogelijkheden dierlijke bewoning			√	
Land- en watervegetatie				
controle beschermde planten let ook op (onbeschermde) Rode lijstsoorten	√			
Wateren				
controle zoetwatermosselen (bittervoorn broedkamers)				√
controle ei(sno)eren van salamanders, kikkers, padden, vissen				√
bemonstering amfibieën, vissen, waterkevers, libellenlarven met schepnet				√
bemonstering platte schijfhoren waterplanten uit sloten meenemen				√
Gebouwen, erven, verharding				
controle uilen, marters, zwaluwen geschiktheid, nesten, mest enz.	√			
controle vleermuizen invliegopeningen, verblijfplaatsen, aanwezigheid mest enz.	√			
controle plaatmateriaal, tegels, boomstammen omkeren voor amfibieën, reptielen en zoogdieren	√			
controle muurplanten				√
Sporen e.d.				
controle holen en legers in grond, oever of onder waterlijn	√			
controle boomholten vleermuizen, marters, uilen, andere holenbroeders	√			
controle pootafdrukken, krabsporen haren, veren, dode dieren	√			
controle uitwerpselen, braakballen prooiresten, knaagsporen aan planten	√			
controle huidjes libellen, hagedissen, slangen	√			
controle huisjes wijngaardslak				√

